

سامانه پاسخگویی به سوالات دینی شیعیان روسیه

مقدمه

فرو پاشی شوروی سابق باعث باز شدن فضای سیاسی و دینی در این منطقه از جهان و تلاش فزاینده مردم برای بازیابی هویت خود گردید. در این میان؛ اقوام مسلمان که در دوره طولانی حاکمیت کمونیست ها با محدودیت های فراوانی مواجه بودند و از دینداری فقط به ظاهر و پوسته ای از دین بسنده کرده بودند؛ کوشش مضاعفی را برای باز سازی هویت اسلامی خود آغاز کردند.

رشد متزاید جامعه‌ی مسلمانان و اجتماعات اسلامی که خود برآمده از مهاجرت‌های گسترده از جمهوری‌های مسلمان‌نشین شوروی، بالاتر بودن رشد جمعیت مسلمانان در قیاس با مسیحیان، و رشد گرایش و اقبال به این دین در میان غیردین‌داران بوده است، موجب آن گشته تا حضور و نقش‌آفرینی دین مبین اسلام در ابعاد و ارکان گوناگون حیات امروزی روسیه بسیار چشمگیر و اثربخش باشد.

هرچند در حال حاضر آمار گوناگونی از تعداد مسلمانان روسیه ارائه می شود ولی آنچه مسلم است از ۱۴۰ میلیون جمعیت این کشور دست کم ۲۰ تا ۳۰ میلیون از آنان را مسلمانان تشکیل می دهند که یک دهم از آنان یعنی دو تا سه میلیون؛ شیعیان آذری تبار می باشند. آنچه توجه به جمعیت مسلمان در روسیه را تشدید می نماید؛ توجه به این مسئله است که در سال ۲۰۵۰؛ مسلمانان روسیه؛ اکثریت جمعیت این کشور را تشکیل خواهند داد. به عبارت دیگر در سال ۲۰۵۰؛ روسیه یک کشور مسلمان خواهد بود.

نظر به موارد یادشده، عطف توجه وافق و بذل اهتمام وافر به نیازها و مقتضیات جامعه‌ی رو به رشد مسلمان؛ بایسته و شایسته می نماید. از آنجا که مسلمانان در جامعه‌ی چندفرهنگی روسیه خود را محصور در سیل تبلیغات و تلقینات و آموزه‌های فرهنگی و اجتماعی به‌ویژه از سوی رسانه‌های جهان می بینند، ممکن است توان خویش را در برگرفتن متاع مناسب از این آشفته بازار و پاسخ‌گویی به تشکیکات و ابهامات موجود؛ کم‌بضاعت و ناکافی ببابند.

همین اثرپذیری و امکان شکنندگی ساختار اعتقادی است که مسلمانان را در مواجهه با جامعه‌ی فرهنگی نوینی که مرزها را در نوردیده و از رهگذر رسانه‌ها در همسایگی هرروزه‌ی آدمیان است، آسیب‌پذیر و در موقعیتی خطیر قرار می دهد.

بر این اساس، ضرورت و اهمیت رفع شبهات، پاسخ‌گویی فراگیر به سوالات، و ارائه‌ی مشاوره‌ی موثر به بدنه‌ی جامعه‌ی مسلمان صد چندان خواهد بود. یکی از شرایط اصلی حفظ هویت اسلامی و بقای فرهنگ دینی

ایجاد دسترسی آسان و سریع و ارزان به کارشناسان زبده و اهل فن است. طرح پیش‌رو در صدد ایجاد چنین بستری است.

نگاهی دقیق‌تر به سامانه‌ی مسکو

با توجه به توضیحاتی که پیشتر پیرامون ضرورت‌ها و اقتضائات راه‌اندازی چنین سامانه‌ای آمد، راه‌اندازی این سامانه‌ی قصد آن دارد تا به پرسش‌های مردم مسلمان در شهر مسکو، با دسترسی شبانه‌روزی به شیوه‌ای کارا و تخصصی پاسخ گوید. پاسخگویی به دو زبان فارسی و ترکی آذری برای دو گروه از مخاطبان یعنی شیعیان آذری تبار و ایرانیان مقیم روسیه خواهد بود.

مخاطبان می‌توانند سوالات و شبهات خود را در حوزه‌های اصلی احکام، عقاید و مشاوره مطرح و ثبت نمایند و این مرکز خود را متعهد می‌داند ظرف مدت ۴۸ ساعت پاسخ درخواست آن‌ها را بدهد. لازم به اشارت است که هر کدام از حوزه‌های یادشده خود مشتمل بر محورهای گوناگون و متنوعی است که دست پرسش‌گر را برای طرح انواع دغدغه‌های ذهنی خویش مفتوح می‌گذارد.

مطلب دیگر آن که در صورت انجام توافقات اولیه، موسسه فرهنگی هنری دین‌پژوهان پرتو نور آماده‌سازی الزامات و مقتضیات اجرا و راه‌بری چنین سامانه‌ای را، مشتمل بر راه‌اندازی بستر عملیاتی پروژه که دربردارنده‌ی سخت‌افزار، نرم‌افزار و لوازم اجرایی طرح و همچنین شکل‌دهی بدنه‌ی کارشناسی و متخصص می‌شود را منظور نظر داشته و پذیرا می‌باشد.

اکنون چنان‌چه بخواهیم مروری دقیق‌تر بر فرایندی که کاربران با آن رو به رو خواهند بود داشته باشیم، باید گفت که ابتدا پرسش‌گر شماره‌ی ویژه‌ای را که رایزنی برای همین منظور معرفی کرده است در شهر مسکو، می‌گیرد. پس از برقراری تماس، مخاطب به صورت ظاهر تصور می‌کند که رایزنی جمهوری اسلامی در مسکو پاسخگوی اوست در حالی که این شماره به طور مستقیم (از طریق اینترنت و استفاده از فن‌آوری VOIP) به سامانه‌ی پاسخگویی ما در تهران متصل می‌شود. در این هنگام گفتاری به زبان فارسی و آذری برای او پخش خواهد شد و او را برای بیان سؤالش راهنمایی می‌کند. در گام بعد، پرسش‌گر گروه سوال خود را از گروه‌های موجود (مشاوره، احکام شرعی، پرسش‌های دینی و اصول عقاید) انتخاب کرده، و پس از اعلام جنسیت (آقایان، بانوان)، پرسش خود را در بازه‌ی زمانی تعیین‌شده در سامانه ثبت می‌نماید. پس از آن کد پیگیری و زمان مقرر برای شنیدن پاسخ خویش را از سامانه دریافت می‌نماید.

پس از قطع تماس، پرسش ثبت شده توسط سامانه به صورت خودکار و هوشمند به کارشناس مناسب آن سوال ارجاع داده می شود. در این زمان، کارشناسان محترم هر یک با اتصال به سامانه و وارد کردن شناسه ها و رمز عبور خود، به صندوق پرسش های خود وارد شده و هر سوال ثبت شده را به تفکیک پاسخ گفته و در سامانه ثبت می نمایند.

سپس پرسش گر در زمان مقتضی با وارد کردن شناسه پیگیری پاسخ خود را دریافت می کند؛ حال چنانچه پاسخ کارشناس را اقماعی و بسنده یافته باشد با عبور از مرحله ی نظرسنجی از سامانه خارج می شود و چنانچه ابهامات و سوالات افزون تری داشته باشد، می تواند ادامه ی مباحثه و ثبت پرسش های جدید را با کارشناس خویش از سر بگیرد.

لازم به اشاره است که فرایند ثبت و ارسال پرسش و دریافت پاسخ هم چنین می تواند توسط فاکس انجام پذیرد. دیگر این که در خلال فرایند پاسخ گویی، اطلاعات و داده های پرسش گران مشتمل بر جنسیت، سن، سطح تحصیلی، قومیت و منطقه جغرافیایی (استان و شهر) نیز ثبت و جمع اوری می شود که مطابق با نظر کارفرما می تواند جهت گزارش های ماهانه و سالانه ی توصیفی و تحلیلی مورد استفاده قرار گیرند.

ویژگی های عمومی و ممتاز این سامانه

چنانچه بخواهیم نگاهی گذرا بر وجوه برجسته و ویژگی های شاخص این سامانه داشته باشیم، موارد زیر مورد توجه می باشند:

- ❖ فراگیر بودن مخاطبان (سنین مختلف و همه سطوح فهم و علم) مورد نظر است
- ❖ ملاحظات شخصی و تقیدات فردی مانع طرح سوالات نیست
- ❖ محدودیت های زمانی و مکانی وجود ندارد
- ❖ نیاز به حضور فیزیکی کارشناس و... و صرف وقت و انرژی زاید نمی باشد
- ❖ امکان استفاده از توان کارشناسی در سراسر کشور وجود دارد
- ❖ کارشناس و پرسشگر می توانند به مقدار دلخواه سوال و پاسخ بشنوند
- ❖ مخاطب از جهت عواقب احتمالی طرح سوال احساس امنیت می کند
- ❖ امکان ارسال سوالات مکتوب توسط فاکس برقرار است
- ❖ کارشناس فرصت کافی برای مطالعه و پاسخگویی دارد و لذا جواب ها از کیفیت مناسب تری

برخوردار است

- ❖ احتمال ابهام یا اشتباه در پاسخ کاهش می‌یابد
- ❖ افراد و سواسی نمی‌توانند با سوالات مکرر و بی‌ربط موجب ملالت و استیصال کارشناس نمی‌شوند
- ❖ امکان مباحثه بین پرسش‌گر و پاسخ‌گو به صورت آنلاین با حفظ سوابق سوال و جواب وجود دارد
- ❖ مضبوط شدن سوالها و جوابها و تشکیل بانک صوتی پرسش و پاسخ
- ❖ به تحریر درآمدن آرشیو صوتی و تهیه کتب و جزوات از آنها
- ❖ امکان نمودار سازی، تجزیه و تحلیل آماری برای بدست آوردن مشکلات فرهنگی مردم کشور و مردم مناطق خاص
- ❖ اطلاعات علمی و بعضا تخصصی به اطلاعات شنیداری و قابل فهم برای عموم تبدیل می‌شود

ساز و کار سامانه در یک نگاه

